

Kris Tavernier

Onderweg met de Heer in het Lukas-evangelie

Lukas 9:53 e.a.p.

Onderweg

Het evangelie volgens Lukas kan in twee grote delen verdeeld worden. Het eerste deel kan omschreven worden als de komst van de Zoon des mensen op aarde, en het tweede deel als het vertrek van de Zoon des mensen. Aan het begin van het eerste deel is er geen plaats voor Hem in de herberg (Luk. 2:7). Aan het begin van het tweede deel willen de Samaritanen de Heer niet ontvangen in hun stad (Luk. 9:52-56). Het zijn de eerste gebeurtenissen in elk deel.

Ook tegen het einde van de twee delen is er een parallele gebeurtenis. Tegen het einde van het eerste deel is er de verheerlijking van de Heer op de berg (Luk. 9:28-36). Aan het einde van het tweede deel zien we de Heer de heerlijkheid binnengaan (Luk. 24:51). Elk deel begint met de verwerping van de Heer, en aan het einde van elk deel zien wij de Heer in Zijn heerlijkheid. Het scharnierpunt in dit evangelie is daarom in Lukas 9:51 te vinden: 'Het gebeurde nu, toen de dagen van Zijn opneming in vervulling gingen, dat Hij Zijn gezicht vastbesloten wendde om naar Jeruzalem te gaan'. Lukas maakt ons vervolgens nog meerdere keren erop attent dat de Heer onderweg is, dat Hij een reis aan het maken is (9:53, 57; 10:1, 38; 13:22, 33; 17:11; 18:35; 19:1, 11, 28-29, 37, 41).

De eindbestemming

Op het eerste gezicht kunnen we denken dat de reis van de Heer naar Jeruzalem voert als eindbestemming. Méér nog, we zouden kunnen denken dat de bestemming van de reis Golgotha is, om daar te lijden en te sterven. Inderdaad gaat de Heer wel op weg naar Jeruzalem, maar toch is dat niet de eindbestemming van de reis. Het is, om het maar eens zo te zeggen, de belangrijkste tussenstop tijdens de reis. Want de reis die de Heer maakt in het tweede deel van het Lukas-evangelie heeft alles te maken met 'de dagen van Zijn opneming', die in vervulling gaan. Zijn reis is dan ook niet ten einde, voordat we Hem zien weggaan van de discipelen en Hij Zijn heerlijkheid binnengaat (Luk. 24:51).

Dit is in feite wat 'de dagen van Zijn opneming' inhouden. Zijn *opneming* is in het Gr. 'analepsis', wat is afgeleid van het Gr. 'analambano'. Meerdere keren wordt dit woord gebruikt om de hemelvaart van de Heer Jezus aan te duiden (Mark. 16:19; Hand. 1:2, 11, 22; 1 Tim. 3:16). In Handelingen 1:22 zien we dat de nieuwe discipel, die de verrader Judas moet vervangen, getuige moet zijn geweest vanaf de doop van Johannes tot aan de *opneming* van Jezus in de hemel. In 1 Timotheüs 3:16 gaat het om de heilsfeiten vanaf Jezus' openbaring in het vlees tot aan Zijn opneming in heerlijkheid. De bestemming van de reis die de Heer maakt in het Lukas-evangelie, is dan ook het ingaan in Zijn heerlijkheid. De reis van de Heer eindigt niet met Zijn sterven op Golgotha, maar in Zijn heerlijkheid. Golgotha was wel de noodzakelijke weg voor de Heer, zoals Hij ook duidelijk maakte aan de twee discipelen die onderweg waren naar Emmaüs: 'Moest de Christus dit niet lijden en zo in Zijn heerlijkheid binnengaan?' (Luk. 24:26).

Via Jeruzalem en via Golgotha

Waarom moest de weg van de Heer naar Zijn heerlijkheid dan per se via Jeruzalem en het lijden op Golgotha gaan? Hij ging via Jeruzalem, omdat het zo beschreven staat in de profetieën. Jeruzalem is de stad van de grote Koning (Ps. 48:3; Matt. 5:35). Overeenkomstig de oudtestamentische profetie was de verwachting dat de Messias Zichzelf zou voorstellen aan Jeruzalem: 'Verheug u zeer, dochter van Sion! Juich, dochter van Jeruzalem! Zie, uw Koning zal tot u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland, arm, en rijdend op een ezel, op een ezelsveulen, het jong van een ezelin' (Zach. 9:9).

God doet Zijn woord gestand, van Zijn kant worden er geen fouten gemaakt. Zo presenteerde de Heer Jezus Zichzelf aan Jeruzalem als de beloofde Messias (Luk.

19:28-44). Vervolgens claimde Hij de tempel voor God (Luk. 19:45-48). Door deze beide daden had Hij herkend moeten worden als de Koning-Priester (Zach. 6:13; Ps. 110). Het was de tijd dat God naar Zijn volk omzag (Luk. 19:44b). Waar kon Hij dat beter duidelijk maken dan in Jeruzalem? En hoe anders dan geheel in overeenstemming met de profetieën?

De Heer ging via Golgotha, omdat Hij werd verworpen. Hij wist dat Hij verworpen zou worden, en ook daarom ging de reis via Jeruzalem: 'Ik moet evenwel vandaag en morgen en de volgende dag voortgaan, want het gaat niet aan dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem. Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt en hen stenigt die tot u zijn gezonden' (Luk. 13:33-34a). Maar die verwerping maakte geen einde aan Zijn reis. De verwerping op Golgotha was een noodzakelijke fase van de reis: 'Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden, en zei tot hen: Zó staat er geschreven dat de Christus moest lijden en uit de doden opstaan op de derde dag, en in Zijn naam bekering tot vergeving van zonden moest worden gepredikt aan alle volken, te beginnen bij Jeruzalem' (Luk. 24:45-47).

Let op het terugkerende 'moeten' in de laatste geciteerde verzen. De reis van de Heer ging via Golgotha, omdat God een meesterwerk aan het uitvoeren was, namelijk het werk van de verzoening, van de vergeving en de verlossing. Het kernvers van het Lukas-evangelie is niet voor niets: 'Want de Zoon des mensen is gekomen om het verlorene te zoeken en te behouden' (Luk. 19:10).

De oproep om Jezus te volgen

We komen later terug op de eindbestemming van Zijn reis. Maar eerst gaan we terug naar het beginpunt van de reis. Kort voordat de Heer deze reis begon, deed Hij de oproep Hem te volgen (Luk. 9:23). Stelt u zich eens in gedachten voor, dat u juist op dat moment daar bij Hem stond! Even hiervoor zei de Heer dat Hij verworpen en gedood zou worden (vs. 22). Daarop nodigde Hij uit om Hem te volgen. Zou u Hem volgen om samen met Hem verworpen en gedood te worden? Dát is wat de Heer Zijn discipelen voor ogen stelde. Hij zou het nog twee keer nadrukkelijk herhalen (Luk. 9:44; 18:31-33). Reist u nog steeds mee naar Jeruzalem?

De discipelen begrepen er toen niet veel van. Zij hadden de verwachting dat de Heer naar Jeruzalem reisde om het koninkrijk te herstellen. Ze begrepen het niet, ook toen Hij zei dat Hij verworpen zou worden en zou lijden, want ze hadden gezien Wie Hij werkelijk was. Daar paste een lijdensverhaal in hun optiek niet bij. Kort hiervoor had Petrus de belijdenis uitgesproken dat Jezus 'de Christus van God' was

(Luk. 9:20). De Heer spreekt dit niet tegen, integendeel, Hij zegt alleen dat ze het nog niet mogen rondbazuinen (vs. 21). Dan probeert Hij de discipelen duidelijk te maken dat ze nog maar een *deel* van het verhaal zien (vs. 22-26). Wat ze wel goed zagen, was de eindbestemming van de reis; maar nog niet de weg ernaartoe en de timing van God. De Heer bevestigt de eindbestemming van Zijn reis, wanneer Hij vervolgens spreekt over het komen 'in Zijn heerlijkheid' (vs. 26), en het 'koninkrijk van God' (vs. 27).

De twee daaropvolgende gebeurtenissen illustreren de eindbestemming van de reis. Eerst is er de verheerlijking op de berg (Luk. 9:28-36), waarbij Petrus, Jakobus en Johannes de Heer Jezus mogen zien in Zijn heerlijkheid (vs. 32). Ook daar gaat het gesprek over de 'uitgang' (Gr. 'exodos', d.i. vertrek) van de Heer Jezus (vs. 31). Vervolgens manifesteert de Heer Zijn gezag over een demon, waarbij allen versted stonden over 'de majesteit van God' (Luk. 9:37-43). Waarom volgen de discipelen nu de Heer Jezus op Zijn reis? Dat is niet omdat Hij naar Golgotha gaat, maar omdat ze Zijn eindbestemming hebben gezien, namelijk de Heer in Zijn heerlijkheid.

De eindbestemming van Zijn volgelingen

Het is belangrijk voor ons als Zijn volgelingen om duidelijk te zien dat de eindbestemming van de Heer niet het kruis van Golgotha was. Toen de Heer Jezus was gestorven en in het graf was gelegd, voelden alle discipelen dit als een nederlaag. Ze zaten er stuk voor stuk verslagen bij. Was dit nu het einde? Waren ze Hem hiervoor gevolgd? Maar wat een andere reactie zien we bij de discipelen, nadat ze de Heer Zijn heerlijkheid mochten zien binnengaan. Toen waren ze vol blijdschap, en we zien hen voortdurend in de tempel om God te loven (Luk. 24:52-53).

Op dat moment begrepen ze het einddoel van de reis van de Heer, en ook hun eigen eindbestemming. De Heer had heel wat meer voor hen in petto, en voor ons, dan wat ze ooit hadden kunnen vermoeden. Eigenlijk had de Heer dit al verteld in de drie gelijkenissen in Lukas 15. Wanneer eindigt het verhaal van het verloren schaap? Niet wanneer het door de herder gevonden is, maar pas als de herder het heeft teruggebracht in de stal. Wanneer eindigt het verhaal van de verloren munt? Niet als de vrouw weet waar het muntstuk ligt, maar pas wanneer ze het weer veilig opgeborgen heeft bij haar bezit. Wanneer eindigt het verhaal van de weggelopen zoon? Niet als hij uit de varkensstal komt, maar pas zodra hij weer volwaardig als zoon in het huis van zijn vader is gebracht.

Zo spreekt ook Paulus aan het slot van zijn uiteenzetting over het evangelie, waarvoor hij de eerste acht hoofdstukken van de brief aan de Romeinen nodig heeft, over de heerlijkheid van de gelovigen (Rom. 8:30). In Hebrëeën 2:10 staat dat het Gods bedoeling was om vele zonen tot heerlijkheid te leiden. De Heer Jezus zegt in Zijn gebed tot de Vader: 'de heerlijkheid die U Mij hebt gegeven, heb Ik hun gegeven' (Joh. 17:22). De eindbestemming van de Heer Jezus was om in te gaan in Zijn heerlijkheid. Zo is het ook de eindbestemming van Zijn volgelingen dat zij tot heerlijkheid worden geleid.

Komst en vertrek

Als wij de reis van de Heer volgens het Lukas-evangelie overzien, dan krijgen wij een merkwaardig beeld. De Heer kwam van de hemel naar de aarde (deel 1: de komst), om weer van de aarde weg te gaan naar de hemel (deel 2: het vertrek). Waarom maakte de Heer die reis? Vanuit diverse Bijbelplaatsen kunnen wij verschillende antwoorden hierop formuleren. En er zijn ook meerdere antwoorden die juist zijn, omdat er zoveel mee samenhangt. Hij kwam om de Vader te openbaren. Hij kwam om de Schriften te vervullen. Hij kwam om de schepping te verzoenen met God. Hij kwam om Mens te worden, en ook om als de verheerlijkte Mens Zijn plaats in te nemen in de hemel. Al deze dingen zijn ten volle waar, en er valt nog meer te noemen. Het zijn allemaal facetten van dezelfde schitterende diamant. Maar het aspect dat Lukas ons laat zien, is dat Hij kwam om via Zijn weg een werk te volbrengen dat Zijn volgelingen ook een eindbestemming geeft – waarvan zij nu nog slechts een glimp kunnen zien (vgl. 1 Kor. 2:9). Wij zijn ook onderweg en wij volgen Hem, wij dienen Hem, wij prijzen en aanbidden Hem. Wij zijn op reis en onderweg mogen wij dankbaar uitzien naar de eindbestemming vol heerlijkheid, daar bij Hem.
